

Шормо эл, порымлык да гын веер!

41-ше (3325) №,
2017 ий 7 октябрь,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

9
октябрь –
Почтын тўнямбал
кечыже

Уна семын калык вуча

Марий Эл Республикын калык писательже В.Режеж-Гороховын почта-льонкым кажне суртышто уна семын шўм вургж вучымо нерген возымо почеламутшо шукертак мурыш савырнен. «Ял гыч ялыш шке сумкажым ястарен» коштшо почта-льонко кызитат пагалымышым сула. Тудо свежа газетым, журналым, тўрлў сатум нумалеш, шонгыен-влаклан – пенсийым. Теве Морко район Эгерсола почто связь отделенийште тыршыше Альбина

Авторын фотожо

Капитоновна Ширшова ден Надежда Михайловна Матвеева (**снимкыште**) Кўчыкэгер, Элекэгер, Эгерсола, Вончўмбал, Ердўр да Курыкйымал яллесе калыкым куандарат. Н.М.Матвеева «Ямде лий» газет редакцийын почта-льон-влак коклаште эртарыме конкурсышто кокымшо верыш лектын. Кодшо шуматкечын тудлан нылшўдў тенге окса премийым кучыктенна. Увертарыме конкурсна теният шуйна. Почта-льон-влак, ушныза!

Марий Элыште 210 наре почто связь отделений пашам ышта.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

5-15
октябрыште
подписке декаде
эрта.

«Ямде
лийым» «Почта
России» катало-
гышто ончо.

Индекс
– П4696.
Ак – 259,98
тенге.

«Ямде
лий» - сай
газет!

«Марий шыже – 2017» искусство фестиваль 29 сентябрь гыч 20 октябрь марте эрта. Йошкар-Олаште тўрлў коллективын усталыкше дене палыме лийын кертыда.

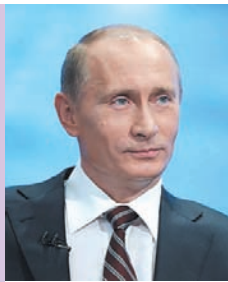
6 октябрыште С. Чавайн лўмеш национальный библиотекеште марий сылнымутлан негызым пыштыше С. Г. Чавайнын литератур кабинетшым почмо.

Республикысе марий тўвыра рўдер 29 октябрыште «Ўдырсий» конкурсым эртарат. 18-25 ияш ўдыр-влак, йодмашдам 16 октябрь марте mari-centr@mail.ru адрес дене вучат.

Увер выр-выр

Российын Президентше В.В.Путинлан – 65 ий Илышыж гыч:

◆ 1952 ий 7 октябрьште Ленинградьште шочын. Ешыште кумшо йоча лийын. Кок изаже В.Путинын шочмыж деч ончычак колен.

◆ Изинек разведчик-влак нерген кинон ончаш йоратен да шкежат разведчик лияш шонен. Шонымашыже шукталтын: 1975 ийыште Ленинградьсе кугыжаныш университетыште юрфакым тунем пытарыме, КГБ-ш пашам ышташ колтеныт.

◆ 1998 ий 25 июль гыч ФСБ-н директоржылан шогалтеныт. 1999 ий 5 август гыч – Российын премьер-министрже. 2000 ий мартыште В.В.Путиным Российын Президентшылан сайлыме.

◆ В.Путин – дзюдо да самбо дене спорт мастер. Хоккей дене модаш, кугу курык гыч ече дене мунчалташ йората. Колым кучаш, вӱд йымалне мурыжо – «С чего начинается Родина?»

◆ Хоббиже: географий картым да лӱмлӱ ег-влакан почто маркым пога.

◆ Немычла да англичанла сайын мутлана.

Интернет гыч налме.

Йоратыме коваланна,
Галина Александровна Александровалан,
7 октябрьште 70 ий темеш. Тудо Морко районьсо Йошкар-Энер ялыште ила. Ме, ныл уныкаже, манына: «Ковай, лӱмгечет дене шокшын саламлена! Пенгыде тазалыкым, кужу ўмырым, рвезе годсо гай вий-куатым, весела кумылым тыланена».

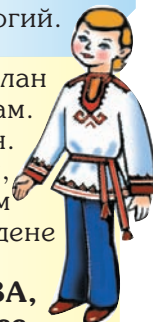
Эмилия уныкат.

Провой кундем Эсмекпак кыдалаш школын туныктышыжо Л.В.Максимова у тунемме ий гыч 5-ше классыште марий йылмым да литературым туныкта. Мӱнгысӧ пашалан тӱрлӧ теме почеш кӱчык сочиненийм возаш пуа. **Лиза БОЛЬШАКОВАН** пашажым лудаш темлена.

Тыршен тунемам

Классыште латкумытын улына: лудыр да кум рвезе. Класс вуйлатышына – Алёна Витальевна Романова. Тудо биологийым туныкта. Мыланем тунемаш пеш келша, эре сай отметкым налаш тыршем. Эн йоратыме предметем-влак – марий йылме ден биологий.

Ксения ГРИГОРЬЕВА,
5-ше класс.

Морко, Энерсола.

Снимкыште:
8-ше классыште тунемше-влак.

Арулыкым эскерена

Школыштына «Планетынам арум ыштена» акций эртен. Тушко тунемше да туныктышо-влак ушненыт. Кажне классын шке территорияже лийын. Мыланна йоча площадке логалын. Площадке кугу огыл гынат, ме ныл кугу мешак тӱрлӧ куштырам погенна. Ончыкыжымат площадкыште арулыкым эскераш тӱналына.

Елена МАКСИМОВА,
Дмитрий МАКСИМОВ.
Шернур, Марисола.

ТОП-300 ялысе эн сай школ радамыш Марий Элын кум школжо логалын: Ургаш (Советский), Коркатово (Морко) лицей-влак да шуко профилян Руэм лицей-интернат (Медведево.)

Снимкыште:
Волжский район Шарача школын 3-шо классыштыже тунемше Фёдор Малов, Евгения Фёдорова да Карина Михайлова. Нуно Туныктышын тӱнямбал кечыжлан ямдылыме «Шинчымашын юзо тӱняшкыже» композиций дене палымым ыштат.

? Наталья Васильевна, икымше классыш кайымыдам шарнеда?

– Моло ўдыр-влак семынак 1 сентябрьште, ўпыш кугу ош бантым пижыктен, пеледышым кучен, Йошкар-Оласе 20-шо номеран школыш каенам. Тиде 1975 ийыште лийын. Мемнам икымше радамыш, пытар-тыш парт коклашке шынды-ныт. Окна гыч йўштö юж пуалмым шижын, у йолташ ўдырем йыштак вер дене вашталалтын. Теве тыге келшымашна тўнале. Тудын

ран школлаште директорла-нат, вара Йошкар-Оласе образований управлений вуйлатышын алмаштышыж-ланат ыштенам - икманащ, образований пашан чыла шöрынжым палем.

? Школ директорын да министрын сомылжо мо дене ойыртемайтеш?

– Министрын пашаже - тургым паша, моткоч ответственный. Директор лийме годым ик школ орал-тылан, тўжем йочалан, витле туныктышылан мутым кучаш перна гын, министр

МИНИСТР ЛИЯШ КУШТЫЛГО МО?

лўмжö - Ирина, кызыт Санкт-Петербургышто ила гынат, кылым огына йомдаре.

? Изида годым кө лияш шоненда? Молан лач туныктышын проффессийжым ойырен налында?

– Авам математикым туныктышо лияш шонен. Тудо сар деч вара шочшо, нелылыклан көра 9-ше класс деч вара заводыш пашаш пурен. Туге лектеш, мый авамын шонымыжым шуктенам. Школым пытары-ме жаплан йодыш лектын: математикым але историй-ым туныктышылан каяш? Историйым Надежда Анато-льевна Бородина тунык-тен, ме олимпиадылашке коштынна, ончыл верлам наледенна. А математикым Татьяна Борисовна Мед-ведева вўден, тудак класс вуйлатышына ыле. Шке предметше дек «шупшылын» кертын. Тыге 1985 ийыште Н.К.Крупская лўмеш педа-гогический институтын физмат факультетышкыже тунемаш пуренам.

? Кушто пашам ыштен-да? Тунемшыда-влак кокла гыч көм посна ойырен каласеда?

– Мый Йошкар-Оласе 2-шо

Марий Эл Республикысе образований да науко министр Н.В.Адамова дене вашмутланымаш.

номеран школышто матема-тике предметым вўденам, класс вуйлатыше лийынам. 1996 ийыште выпускым луктынам. Вара 5-ше клас-сым кучыктен пуышт. Нунышт дене 2001 ийыште чеверласенна - кугешнен кертам, нунак икымше гана ЕГЭ-м слатленит, математи-ке дене 100 баллым погы-шат лийын. Тунемшем-влак коклаште нигöмат ынем ойыро, чылаштымат иктöр йöратенам. Южышт дене чўчыкыдынак вашлийына: ик ученикем дене наркотик ваштареш кучедалме проек-тым шынгарена, вес учени-кем дене корнысо прави-лым эскерыме верч тырше-на. Мый министр семын, нуно шке пашашт велым. Ик ученикем (пöръен) социальный педагоглан ышта, тыгайже пеш шага-лын улыт.

? Марий Эл Республикысе образований да науко министрлан ыш-таш темлымашым кузе вашлийында?

– Вучыдымо увер ыле, изишак öрынашат. Но шым торешлане. Вет туныктышы-ланат, 6-шо да 29-ше номе-

253 школым, 248 йочасадым да моло тунемме төнежлам, кушто 73 тўжем ут-ла ученик тунемеш, 5 тў-жем утла туныктышо, пре-подаватель тырша - шинча ончылныжо кучышаш.

? Наталья Васильевна, кугыенлык йодышым пуэм: шинчымашым пуышо аланыште могай нелылык уло?

– 2017 ий 1 сентябрьлан кумшўдö утла туныктышо ок сите. Тиде физкульту-рым, англичан йылмым, математикым, физикым, тўналтыш класслаште ту-ныктышо-влак. Ончыч тиде проффессий аклалтын, кызыт самырык-влак туныктымо пашаш ынешт тол. Тылеч посна школ, йочасад-вла-кым олмыктыман, учебник да туныктымо литератур огыт сите. Но куандарыше уверат уло: республикына ялысе школлаште спортза-лым чонымо, школ леведы-шым олмыктымо федераль-ный программыш пурен.

– 5 октябрь – Тунык-тышын тўнямбал кечыже, ме Тендам Марий Элын эн тўн туныктышыжо семын пайрем дене салам-лена. Нелылыкым сенген, ончыко каяш тыланена.

Н.СЕМЕНОВА мутланен.

Марий калыкын ончыкылыкшо уло

Ожнысек марий калыкым эн вианлан шотлат. Марий сълнымут мастар-влакын произведенийыштым лудмек, калыкнан поян-влакын кид йымалнышт орланен ылымыжым пален налына. Садланак дыр тудым «шемер марий» манын возен Шабдар Осып шке моктем-мурыштыжо. С.Г.Чавайн «У Элын кушмым куанен мый мурем» почеламутыштыжо пич чодыра гоч да курыккла гоч, шем, шуйшо ир купла гоч у корным шерын толмыжо нерген серен да шке почешыже пычкемыш марийымат у, волгыдо ылышыш лекташ ўжын. Тышечынак огыл мо ме шке шочмо калыкнан виан да пенгыде чытышан улмыжым шижына?

Марий калык, пеш виан улат тый, Таза куатым пўртўс пуэн тылат...

Анатолий АЛЕКСАНДРОВ. Морко, Шўргыял.

Морко район Шўргыял школышто «Рвезе тукум» йоча ушем пашам ышта. Тудым школ вожатый Е.В.Григорьева (**шолаште**) вуйлата. Тўналтыш класслаште тунемше-влак шукерте огыл станций еда модыныт. Нуно усталыкыштым ончыктеныт, вий-куатыштым тергеныт, марий модыш-влакым шарналтеныт.

Шочмо йылме шергакан

Марий Элыште тўрлў йылме дене ойлышо калык ила. Мый ик жап Йошкар-Оласе йочасадыш коштынам. Тушто рушла гына мутланенна, но мый марий йылмем монден омыл. Кызыт мўнгыштат, школыштат марла веле кутырена. Марий йылме

Шочмо урокуш куанен коштам. Шуко йылме дене колмо ум пален налам. Яра жапыш-онгай йомакым, калык-те марла книгаг, газетым мутым ўмыр мучко шар-лудам, марий телепереда-нена. Палымынам самы-че-влакым ончем, мурым-рык тукумлан кодаш тыр-колыштам. Марий улмем шена. Кушкын толшо дене кугешнем. тукум мемнан урокна Шочмо йылмым гыч марий йылмынан аралаш кўлеш!

Катя ЧУРИКОВА. Ку жэнгер, Шўдымарий.

Р.З.НИКИТИНА. Морко, Волаксола.

Илет эре пеленна

Сергей Чавайн – йолташна, Марий сълнымут ачана.

Лудам мые, куанен, Чевер мўр гай пашатым. Лудам сълне йомакетым, Илем шарнен героетым. Чоткар патыр ден Сакарым, Чачи ден Ветканым. Шымлем мые, кугешнен, Йўратыме поэмам. Чонлан лишыл мыланем Улат, Чавайн кочаем. Эн уста писательна – Морко талант памашна, Улат тый чоныштына, Илет эре пеленна.

Глеб АЛЕКСАНДРОВ. Волжский, Сотнур.

Тест С.Г.Чавайн 1915 ийыште могай школышко туныкташ каен?
 а) Сотнур двухклассный школыш
 б) Аральск кўртньыгорно станцийын школышкыжо
 в) Озан олашке

С.Г.Чавайнын кумдан палыме романже.
 а) «Элнет» б) «Окавий»
 в) «У саска»
 С.Г.Чавайнын могай пьесеже марий театры искусствым и с к у с с т в ы м чапландарен?
 а) «Автономий» б) «Мўкш отар»
 в) «Илыше вўд»

ўдыр-рвезе-влак, «Ямде лий» газетлан подпискым ыштыза! Индекс – П4696.

Тау, слёт!

Тений мыланем юнкор слётыш миен кош-таш пиал шыргыжын. Марий радио дене кутырымем, писатель-влак дене вашлиймаш, Пеледыш пайрем ушешем кодыныт. Мемнан школнат Президент школ-интернат гай лиеш гын, тўжем дене йоча погына ыле. Слётыш толшо-влак кокла гыч ятырже дене сай йолташ лийын кодынна. Куанем, кунам нунын возымыштым «Ямде лий» газетыште ужам. Чыланыштлан саламым колтем да у тунемме ий дене саламлем.

Даша ТОБЕКОВА. Ку жэнгер, ўштымбал.

Тиде снимке 1935 ий мучаште МАО-со газетлаште («Марий коммуна», «Марийская правда», «Рвезе коммунист», «Ямде лий») савыкталтын. Шуко вере авторжат ончыкталтын – М.Рыбаков. Тиде енын ыштыме фото-влак тунамсе газетлаште чүчкыдын лектеденыт. Тугеже тудо штатный фотокорреспондент улмаш дыр. Тыгак мо?

Икана (тиде 1978 ий шыжым лийын) мый, самырык журналист, саде М.Рыбаковым кычал муаш таранышым. Эн ончычак «Марий коммуна» газет редакцийын ончычсо пашаенже Александр Матвеевич Калинин дене мутланышым.

Икана (тиде 1978 ий шыжым лийын) мый, самырык журналист, саде М.Рыбаковым кычал муаш таранышым. Эн ончычак «Марий коммуна» газет редакцийын ончычсо пашаенже Александр Матвеевич Калинин дене мутланышым.

- Рыбаков фамилиян еным, печатын сар деч ончычсо пашаенжым, шарнеда мо?

- Шарнем изишак. Тудо эше ила. Ола уремлаште южгунам ужам, - мане аксакал.

Тунам, совет жапыште, күлеш еным милицийын адресный бюрож гоч кычал муаш лиеш ыле. Мыят Йошкар-Оласе саде бюрош ошкылым. Картотеке почеш мылам кум Михаил Рыбаковым муын пуышт. Шочыныт 1885, 1897 да 1914 ийлаште. Адресыштымат каласышт. А кудыжо фотограflan пашам ыштен?

Йынгыртышым поэт Миклай Казаков дек мөнгышкыжө. Тудо сар деч ончычак «Ямде лий» газетыште пашам ыштен.

- Шарнем, ыле тыгай Миша Рыбаков. Ачалумжым ом шинче, ме эре Миша гына манына ыле. Йочаже-влак дене шинчыше Чавайн тудо войзен але весе – ойлен ом керт. Олык Ипай ден Сергей Чавайн – нуно коктын йыгыре шинчат – лач Миша Рыбаков шинча ончылнемак «Ямде лий» газет редакцийыште сниматлен.

Нине кум Рыбаков гыч кудыжо ийгот шот дене келшен толеш? Тидын нерген йодмемлан Казаков каласыш: «1914 ийыште шочшо Рыбаковым вигак удырал – тудо тунам пеш самырык лийын».

«Йора, шоналтышым, вес кокытшо дек миен толам». Кайышым 1897 ийыште шочшо Рыбаковым кычалаш. Адресше – Красноармейский урем, 48-ше номеран пöрт. Омса воктенысе йынгырым темдальымат, кокла ийготан ұдырамаш почо. «Мый, маньым, ожно редакцийыште фотограflan пашам ыштыше Рыбаковым кычал коштам».

Ик фотоснимкын кышаж почеш

- Вот он работал фотокорреспондентом, - мане озавате да умбалнырак шогылтшо шонгы-

еным ончыктыш.

Пачерыш пурышым. Шонгыен дене кутыраш тўнална. Тудын лўмжö – Михаил Федорович. Шочын Яранск ола лишнысе руш ялыште. Латик ияшак тулыкеш кодын. Пашалан изинек тунемже маньын, Мишам ты оласе частный фотографийыш учениклан пуэныт. Но тунеммыжым сар лугыч ыштен – 17 ияш рвезым кугыжан армийыш налыныт да фронтыш колтеныт. Мөнгö

6 октябрьыште С.Г.Чавайннын шочмыжлан 129 ий темын.

Сергей Чавайннын йочаже-влак дене пырля войзалтме фотом газетыште але журналыште шуко енужын, шонем.

Покшелне писатель шинча, кок велныже – Таня ден Галя, шенгелне – Юра ден Толя. Толяже пурла кидше дене ачажым шўй гыч öндалын. Пöртылмекше, ик жап гыч адакат салтак лияш пернен. Ындыже – Йошкар Армийыште. Туштыжо ГПУ-н (Главное политическое управление) подразделенийыштыже служитлен, фотом ыштылын. Вара Рыбаковым ГПУ-н Марий областысе пöлкашкыже кусареныт. Туштыжо ик жап фотограflan сомыл лийын огылат, «Марий коммуна» газет редакцийыш куснен. Газет паша тудлан вигак келшен шинчын.

- А Чавайн тудо йочаже-влакым сниматлымыдам огыда шарне? – йодым мый.

- Кузе шарнен шуктет? Вет мыйын кидем гоч тўжемле снимке эртен. А редакций пашаен-влакым изишак шарнем, лўмыштат ушеш кодын: Кузнецов, Ситников, Семенов, Ипай...

Рыбаков шкежак ретушьым ыштылын. Ик жап цинкографат лийын, тидланже Горький олаште ик тылзе тунемын. Пытартыш снимкыже-влак 1938 ий апрельмай тылзылаште печатлалтыныт. Вара вес пашаш куснен.

Гельсий ЗАЙНИЕВ.
(Умбакыже вес номерыште лудса.)

Кажне кундемын – шке пайремже

Н. Семенован, Г. Гого.

Марий пайремым кажне ял шке семынже эртара. Мутлан, «Шорыкйолымак» налаш. Мемнан кундемыште ты пайремлан лўмынак тага шўрым шолтат, команмелнам, пулашка-муным ямдылат. Йоча-шамыч пўкшым кочкыт. Шочмо кундемнан йўла ойыртемжым самырык тукум огыл гын, кў аралаш тўналеш?!

Л. ГРИГОРЬЕВА.

Ансамбльын тўн участникше-влак: Карина Смирнова, Яша ден Андрей Бурмановмыт, Лиза ден Миша Кузнецовмыт, Денис Архипов, Тимофей Мамуткин, Аня Совкина, Вика Петухова (снимкыште).

Цибикнур школын 2-7-ше класслаштыже тунемше ўдыр-рвзе-влак Медведево район Пўкшерме ял клуб пеленысе «Тулойып» ансамбльыш коштыт. Нунын дене ятыр ий Ю.И.Соломина пашам ышта.

– Ме марий калыкын пайремжым, модышыжым шымлена. Кугыен-влак дене вашлийын мутланымеке, пален налмынам сценыште модын ончыктена, – каласкала Юлия Ивановна. –

Изи шымлызе

Марий калыкын ойпогыжо моткоч поян. Тушто калыкын илыш ойыртемже, шонымашыже, тўняумылымашыже раш палдырнат. У Торъял район Тошто Торъял школын тунемшыже Кристина Никитина (снимкыште) марий калыкын мончаш пуримо йўлажым шымлен. Тудлан кочаже Анатолий Степанович Блинов каласкален.

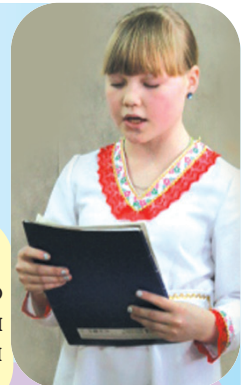
Кристина теве мом пален налын:

Кугечылан, Агавай-ремлан, Сўремлан мончаш эрдене пуреныт, Шорыкйоллан, Ўярнялан – ик кече ончыч.

Шочмын мончаш пураш ок йўрў улмаш.

Ожно мончаш те илыме пўрт деч ўрдыжтў, вўд воктене шынденыт. мончаш пуримо годым чодыра гыч тўрлў пушенге укшлам, пўнчў лўсым тодышт конденыт да шареныт.

Петро пайрем деч вара выныкым ямдыленыт. Тиде кече деч вара кушкыл эн виянлан шотлалтеш.

Петро пайрем деч вара выныкым ямдыленыт. Тиде кече деч вара кушкыл эн виянлан шотлалтеш.

Йоча-влак, «Мончаш ик гана пурет – кум кече от шонгем» калыкмутым кузе умыледа? Шонымашдам возен колтыза.

Л. НИКОЛАЕВА.

Семык пайрем

Унчо ялыштына тений икымше гана Семыкым пайремлышна. Кастене ялсовет ончылно шуко калык погынен: гармонь почеш муреныт, куштеныт, «вўдла йоген» модыныт. Ял мучашысе Семык куэ деке кинде-шинчал дене миен, тулолмым ылыжтеныт. Ялсовет вуйлатыше Иван Михайлович Евсеев киндым пелештен, еҥ-влак мелнам тамленыт, тул гоч тўрштылыныт. Тўрлў-тўрлў шудым поген, кум таве да памаш гыч вўдым налын, пум «шолыштын», Семык мончам олтеныт.

Кече лекме деч ончыч мончаш пурен, эм шудо вўд дене чывыдалт лектын, ош яндар вургемым чиен, эр кечым вашлийынна. Тазалыкым, тыныслыкым, пиалым йодын, уло тўнясе калыклан тыланенна.

Милана ВАСИНКИНА.

Морко район.

Ожно тыге шоненыт:

- ✓ Пуракым омсалондем гыч ўшташ тўналман огыл. Тыге суртышко осал шўлыш пура, шоненыт.
- ✓ Омсалондем коклаш шога-лын але шинчын кочкаш огеш лий улмаш. Суртоза нерген осал манеш-манеш кошташ тўналеш.
- ✓ Шўкшакым омсалондем гоч кудалташ ок йўрў. Йоча чўчкыдын укшинчаш тўналеш.

В. СМИРНОВ ямдылен. Морко, Коркатово.

«Шочын пакчаштем» конкурсы

Ануш АЛЕКСЕЕВА

(1-ше номеран Морко йочасад):

**Кенез гоч вудым шавенан,
Виноград кушмым вученан,
Ынде чылам мый сийлем,
Тутло тамжым пөлеклем.**

Теве тыгай пуналтше кешырым **Анюта Ямиданова** кова-кочажын пакчаштыже мун. Аня 3-шо номеран Советский школын 4-ше классыштыже тунемеш, гимнастикиш коштеш.

Морко район Шлань ял гыч – **Маша Оразаева**. Пакчаштышт тыгай кадыр кавун да йошкар пурыс шочыныт. Корзинга тич! Тыште Машан надыржат пеш кугу, вет изи удыр вудым шаваш, шукшудым сомылаш, мландым пушкыдемдаш полшен.

Могай пакчаскам ожно

пеледыш семын клумбышко шынденит?

8 октябрь – Ялозанлык пашаен-влакын кечышт. Кө механизаторлан тырша, кө фермыште волькым онча, кө фермер сомылым шукта – чылаштым саламлыза.

11 октябрь – Удыр-влакын тунямбал кечышт

Суретым чиялте. Удыр-влак лумым пу.

Онгай ыле!

Школысо опытный участкыште мыланем проектым ышташ пуэныт. Түрлө сорт киярын кушмыжым эскеренан. Кенез мучко школ пакчаш велосипед дене кудалыштынам.

Венера ГЛУШКОВА.

Мыланем школысо лагерь илыш моткоч келшен. Начальникна Евгений Иванович Быков лийын, воспитатель-влак түрлө онгай модышым эртареныт.

Настя ПЕТУХОВА.

Каныш жапыште мый колхоз фермыште пашам ыштенам. Шагал огыл оксам түленит.

Диана СОКОЛОВА.

Мыланем канышын вич кечыже сайын шарналт кодын. Юалге кенезын нине кечылаже эн шокшо лийыныт. Мый йолташем-влак дене йуштылаш миенан. Ура!

Саша ГЛУШКОВ.

Кужэнгер, Конганур.

2012 ий годсек палемдалтеш.

2017 ийыште удыр-влак коклаште **Алиса, Анастасия, Анна, Вероника, Виктория, Дарья, Екатерина, Кира, Мария, Полина, София, Ульяна** лум-влак шарленыт. Тендан коклаште орыктарыше луман удыр але рвезе уло мо? Нунын дене палымым ыштыза.

Саламлена

Морко район Пумыр ялыште шочын-кушо, ятыр ий «Ямде лий» газет редакцийыштына тун бухгалтерлан тыршыше **Раиса Михайловна ИВАНОВАМ** 55 ияш юбилейже дене шокшын саламлена! Таза, кужу умыран лйза! Марий пуртүс деч вийым налын, куан дене илыза.

Тушто

Кугу шинчан, пун йолан, кечывалым мала, йудым лүшка, эртен кайышым лүдыкта.

Кристина КУРОЧКИНА.
Кужэгер,
Йүледүр.

Октябрьыште конга деке чакрак лишем.

Изи Софик

Изи гына Софикем Шинчашкем тура онча. Изи лышташ кизаж ден, Саламлен, мылам рүза. Южгунамже тототла, Ала-мом мылам ойла. Шыргыжеш да юарла, Тунамак шортын колта. Поро, шыма акаемже Изи ньогам шымата: «Софикемже нямнеже», – Да кочкаш тудлан пуа. **Юлия ИВАНОВА.** Кужэгер, Шорсола.

Вот вет, кузе вет

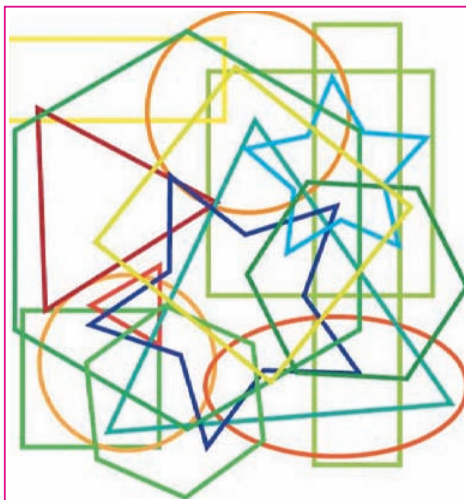
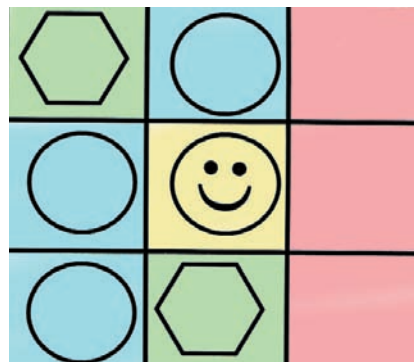
Оля йолташ үдыржө деч йодеш:
– Аля, классыштына англичан йылмым кө эн сайын пала?
– Туныктышо.

– Муным мыняр минут шолтенат? – аваже Мичу деч йодеш.
– Индеше.
– Мый кум минут веле шолташ күштенамыс.
– Но мый иктым огыл, кум муным шолтенам, – вавешта эрге.

Яра клеткылашке күлешан фигурым сүретле.

Кристина АРХИПОВА.
Морко, Паймыр.

Тыште мыняр да могай фигурым ужыда?

Кукуан шагат ик шагатат витле минутым ончыкта. Тудо 25 минутлан вараш кодеш. А будильник 15 минутлан ончык кая. Будильник мыняр шагатым ончыкта?

ФИЗКУЛЬТМИНУТКО

Ик жаплан лиям юла, Выр-вур пörдын савырнем.

Төрштыл кертам ик йола. Весымат нөлтал сенем. Ваш ончал савырнена, Парт коклаш верланена. **Н.ИЛЬИНА, туныктышо.** Волжский, Карай.

Тиде примерыште скобкым чын шынде:
15-35+5:4=5

Муно гыч ыштыме «кармывонго» пайрем үстелдам сораастара.

14 октябрь – Мунын тунямбал кечыже.
Кок икгай муным му.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696. Тираж 1000 экз. Заказ 1993. Формат – А-4-8. Директор-тун редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru, Тел. 45-25-49(факс); 45-22-82.

выктыме. Типографийын

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч са- адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскершыше Федеральнй службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00. Ак – кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шонмашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооруженный Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.